

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA.

Az „Udvarhelymegyei Jegyzői-Egylet“ hivatalos közlönye.

Előfizetési árak:

egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.

Egy szám ára 16 fil. — Tanítóknak egész évre 6 korona.

Felelős szerkesztő: Becsek Aladár.

Hirdetések a legolcsóbban számíttatnak. Nyilttér sora 50 fillér. Megjelen hetenként egyszer, 6—8 oldalon vasárnap A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

A sajtó.

Székelyudvarhely, márcz. 11.

Az Oltáregyesület e héten tartott estélyén kemény kritika hangzott el a sajtóról, illetve annak egyik alfajáról: a szénysajtóról. Ugyancsak e héten, hétfőn, az országos függetlenségi párt nevezetes gyűlésén — melyen felolvasták Kossuth Ferencz történelmi levelét — egyik képviselő szintén váddal illette a sajtót. Kiragadjuk e jelenségeket a hét szürke eseményei közül, mivel ez az ország központjában, s itt künn a csendes perifériákon egyidőben elhangzott vád olyan jelenség, melynél érdemes megállani, s abból némely tanulságokat levonni.

E vádak egy némely tekintetben való alaposságát mi, a sajtó önzetlen munkásai is elismerjük. Kétségtelen sok benne a hiba. Egyik-másik hangjának a durvasága, személyek és intézmények ok nélkül támadása, gyanúsítása, gúnyolása az, ami lealacsonyítja a magyar sajtó egy részét. A jó vidéken csakugy, mint a fővárosban. Ezért örömmel vesszük éppen mi, hogy a közönség figyelme végtére is ráterelődött arra a nemzeti érdekre, hogy a sajtó színvonalát emeljük, hibáit javítsuk s keressük az orvosozott fekélyeire.

Először is az egész kérdésnek alapjával kell foglalkoznunk. Arról a perspektiváról kell szólnunk, melyből a sajtó dolgát megítélik s amely szerintünk merőben téves és helytelen.

A mi nézetünk szerint csak a sajtót vádolni,

a sajtót hibáztatni, a sajtó bűneiről beszélni nem igazságos s így nem helyén való dolog. A sajtót orvosolni akarni céltalan kísérlet. Nem mintha a hibák s a betegség nem volnának meg, de rossz a diagnózis, ha a betegséget magában a sajtóban keresi. Mi az a sajtó? Talán valamely külön élő lénye ennek a társadalomnak? A holdban él-e ez a teremtmény, vagy a szomszédban? Egyik helyen sem. A sajtó: maga a társadalom. Karja, lába, nyelve vagy szeme a társadalomnak, de a saját testrésze. Milliányi ideg szállal, izmokkal csatoltatik a társadalom testéhez, ez táplálja. Idegszállain át a társadalom irányítja, mint mi a karunkat, lábunkat. Hahogy a sajtó beteg s fekélyes — nem lehet ezt a szervet vádolni, hiszen betegségét a társadalom testéből kapja. Nem lehet külön gyógyítani, hiába tesztek reá kívül flastromot, égethetem, levághatom, de meg nem gyógyíthatom, ha csak őt magát kívül vizsgálom és csak kívül gyógyítom s nem a testet is, melyből a kór anyaga beleárad és beteggé teszi.

Mi ez a kór anyag? Az emberi rossz indulatok, melyeket a társadalom maga beledob a sajtóba. Az irigység, a káröröm, a bosszú, az utat mind a sajtóban keresnek, odaáramlanak s ott gyűlnek meg. Arra nem gondolunk, hogy a sajtónak olyan tiszta teremnek, vagy küzdőtérnek kell lennie, hol közügyekben, bajokban tárgyalni, segíteni lehessen. Honnan ki kell zárni az emberi legrutabb szenvedélyeket s azt az intézményt mindnyájunk közös védelmére és erősítésére kell megtartanunk. Szó sincs róla.

A durva hang, a gyűlölködés a közgyűlési termekből, műhelyekből és palotákból, korcsmákból és kávéházakból beleszakad ebbe a folyóba, aztán szidjuk előbb még tiszta vizét.

A sajtó nem tükre a társadalomnak, mint mondani szokták, — maga a társadalom a sajtó s minden hibája, bűne és erénye a társadalomé. Az ügyessége, az erős munkája, a sajtóé. Igazi újságíró ember, sokat dolgozó, jó szívé, önfeláldozó ember, ki nehéz munkával keresi kenyerét, aki együtt örül, együtt busul a közönséggel — pedig mit neki Hekuba? A magyar sajtónak olyan organumai vannak, melyekre büszke lehet a nemzet. Tartalmuk, magas színvonaluk, bármely nagy európai világlappal versenyez; gyorsaságuk, ügyességük, bármely amerikaival. Vidéki lapjaink — bocsánat a szerénytelenségért — sok esetben figyelmet érdemlők. Az a teméntelen apróbb-nagyobb lap, mely durva hangjával rászolgál a vádakra, nem újságírók érdekeit szolgálja. Sőt durvaságainak újságírók az áldozatai. Mert a rágalmak, a támadások, a gúnyolódások nem újságíróktól kerülnek ki. Nyomozzuk e fölháborító és alacsony hang eredetét — rájutunk a pártérdekre, a magánérdekre, sértett hiuságra, bosszuvágyra, igen sokszor a kiadótulajdonos saját érdekére és üzleti érdekeire — de nem a sajtó embereire. Mert végre, ha valaki más pályán boldogulni nem tudva, félbenmaradva, a sajtónál keres menedéket s ott garázdálkodik, ezért a sajtót, mint intézményt felelőssé tenni nem lehet. Ellenben felelőssé lehet s kell tenni mindig a társadalmat, a kö-

Egy-két jó szó a székely néphez!

-- Irta: Spaller József. --

Hozzád szólok édes székely népem. Szólok a te becsületesen érző és gondolkozó lelked nyelvén. Székely testvéri szeretetből fakadnak e sorok. Vajha te is szeretettel fogadnád azokat. Ha követnéd alább elmondandó jó tanácsaimat, hiszem, hogy sok bajodtól, sok nyomorúságotól szabadulhatnál meg. Még szebb napok is derülhetnek életed égre! Ha pedig nem lessz foganatja szavaimnak, félek, hogy nem is olyan messze az idő, midőn a dicső székely névnek se hire, se hamva nem lessz e földön.

Mondám az előbb, hogy bizony sok nekünk a bajunk, sok a nyomorúságunk itt a Székelyföldön. Nem nagyitok, ha azt mondom, hogy minden második ember ma még nem tudja, hogy magának és nagy családjának holnap meg lessz-e a betevő falatja.

Hát biz az nem is lehet másképen. Hiszen szántóföldeink hovatovább kisebb barázdákra hasadnak. Ingatlanaink nagyobb része betáblázva: csak ugy nyög a teher alatt. A takarékbán ma is törlesztés, holnap is. Pénzt nap-nap után veszünk ki, de be nem igen teszünk. Marháink száma fogyton-fogy. Szép erdeink, melyekből egykor oly jól pénzeltünk, többnyire levannak tarolva. Aztán ami szintén fájhat, ezer meg ezer munkás kéz, izmos kar egész télen át munka hiányában — hever tétlenül.

Ne firtassuk tovább a dolgot. Hiszen, ha bajainkat mind felsorolnók: összefacsarodnék a szívünk-lelkünk.

Ugy van! Nekünk most az legyen a legfőbb gondunk, hogy legalább mentsük meg gyermekeinket. Mentsük meg szegénykéket, kik a jó Isten kezéből oly épen és szépen jöttek ki, hogy csupa gyönyörűség rájuk tekinteni.

Nézd csak azt a piczinyke kis állatot! Mint gondoskodik kicsinyeiről. Mennyire igyekszik ellátni az önfenntartás eszközeivel.

Hát mi eszes emberek, szívünkbe oltva a gyermekeink iránti mélységes szeretet, megfélelkezhetünk életünk legdrágább kincséről? A mi husunkból való husról, a mi vérünkben való vérről.

Nem! azt nem nézhetjük el, hogy mint rongyos koldusok: kegyelem kenyérre szoruljanak. Meg azt sem nézhetjük el, hogy mézes-mázos szavu ámitók, csalók karmai közé jutva idegen földre, az Océánon tulra vándoroljanak. Egyszer életveszélyes, állati erőt is tulhaladó munka, amit ott egy falat kenyérért végezni kell. Másadszor fájna, nagyon fájna szülőnek, gyermeknek egyaránt, hogy itt hagyja az édes családi fészket; a hol Isten napját legelőször látta. Hogy „Isten hozzád!“-ot mondjon szülőföldje virágoktól himes mezőinek, dus lombozatu, madarak dalától csattogó erdeknek. Hátat fordítson a falu kis templomának, ahol az Isten ígéjét az ő nyelvén és az ő szíve-lelke szerint hirdették.

Hogy gyermekünk ne lelje honját e hazában? az már egyenesen szegényére válna a székely nép honzeretetének. Nem illene össze a mi életrevalóságunkkal; nem a mi munkabírássunkkal, kéz ügyességünkkel!

Azért édes székely népem, különösen, ha az Isten sok gyermekkel áldott meg, vess számot jól magaddal. Ha még az ésből is kettő jutott neked, vedd elé a jobbik eszedet. Ne a mások szemével, hanem a magadéval nézz. Látui fogod, hogy mindegyik gyermekedből szántó-vetőt nem nevelhetsz. Szűk a termés, sok a száj! Papnak, ügyvédnek, tanítónak, vagy más egyéb hivatalnoknak meg azért nem taníttathatod, mert a taníttatás mai világban méreg drága. Kikoppaszthatna még utolsó barázdádból is. S amit magad is tapasztalhattál ezer hivatalnok uraimék között egynek, ha van jó dolga. A többi csak tengeti az életét. Figyeld csak meg egy-egy 600—800 koronás állásért: milyen nagy a sürgés forgás; a könyörgés-esedezés. Bizonyomra mondom: megesik a szívünk rajta. Az meg épen most jutott az eszembe, hogy hány harisnyából cifrán kiöltözött „uri ember“ nem akar ráismerni fehér harisnyában járó és szöttek rokoját viselő édes, jó anyjára. Igaz-e, vagy nem?...

Menjünk csak tovább! Midőn fárasztó munkából haza térünk, nézzük csak mit csinálnak a mi édes, kis gyermekeink. Az anyókának is oly jól esik az, ha látja, hogy munka után nem a korcsmába, hanem családjuk körébe visz a lábunk. Nézd csak a kis

Palkót, vagy Ferkót, vagy a harmadikat, negyediket, mint fur, farag, épít; gyalul; sárból, agyagból gyömszől; edényeket, állati és emberi alakokat formál. Mint a sima viz tükrében meglátod magadat; ugy látod meg e gyermekjátékban gyermeked lelkét. E játék nem más, mint Istentől az emberbe oltott munkaszeretet. Még egyből is. Az is, hogy mire van hajlama. Ápolod e munkaszeretetet, s hajlamot gyermekedben, hogy boldognak, megelégedettnek láthasd őt e földön.

S mert a furás-faragás, az építés, gyurás, gyömszőlés nem egyéb mint a kicsinyek mesterkedése: add arra való gyermekedet az iparos pályára.

Ezt a pályát, ma hol előítéletből, hol a dologhoz nem értők tanácsából eleddig figyelemre nem igen méltattad. Pedig ismered jól a közmondást: A jó iparos pénzre fekszik, pénzre kel. Azt is hallottad: A jó mesterség arany bánya! Az már igaz, szent igaz, mert a jó mesterség nemcsak az iparos erszényét tölti meg, hanem még egyebet is bőséggel nyújt. Öröm, megelégedés árasztja el az iparos ember lelkét. Nap-nap után serényebb munkára serkenteni, mert látja, hogy izzadásának ára mindig: a jó Isten áldása! Munkáját nem teszi tönkre, mint a szegény földművelőjét, sem jégeső, sem árvíz. Nem is kötnek utilapít a lábára, egy kis tévedésért, mint némely szerencsétlen hivatalnoknak. Szóval ur a maga portáján. Kis király a műhelyében!

Bezzeg, ha a nagy világ forgását ismernéd, tudhatnád azt, hogy amely országban az ipar halad: annak nyomán mindig az ország népének jóllete és megelégedése fakad. Az iparüzést szerető nemzeteknél, nincsen földhöz ragadt szegény ember.

Olt, a hol annyi az ezermester, mint a Székelyföldön: miért fázunk az ipartól? Hiszen a székelyt még az Isten is az iparra teremtette. Úgyes a keze fogása, erős a teste, eleven a lelke. Azt hiszem megérted, ha azt mondom, hogy a munkabírássnak, a szorgalomnak egy pályán sincs olyan dus aratása, mint az iparos pályán. Az anglus, a német, a francia legtehetségesebb gyermekeit küldi e pályára. Miért?... Mert e pályán az ész csoda dolgokat terem. Kövesük mi is a jó példát! A mi országunkban is eze-

zönséget. Igen, nagyérdemű publikum, ezerfejú zsarnok, mint a költő mondja. Te vagy a hibás és felelős, nem az a szegény megtévelyedett pennás legény, aki eszeveszetten szurkál és sárral dobálózik. Miért türik el? De nem csak: miért bátorítják? Több mint egy évtizede vagyok a sajtó munkása, s így exoffo figyelem a sajtó dolgait. Elmondhatom, nincs jelentékenyebb emberünk, intézményünk, még itt mi nálunk sem, akit meg ne haraptak volna. Az ilyen támadásoknál, hecczeknél legtöbbször tudtuk is, hogy ki irányítja — *kivül*. És jutott-e eszébe egyszer megvédeni valakit a társadalomnak? Intő szavát, tiltakozását nem hallatta.

Ne vádoljuk tehát a sajtót, hanem mi magunkat. A társadalomban levő emberi gyarlóságok s bűnök, kivált az iszonyu gyűlölet s az ördögi káröröm belopóznak a sajtóba s kész van a „miniszterium.“ Más alakot öltenek, akár a sátán. Közérdek a piros köpenyűk s tollas kalapjuk, kardjuk van: önzetlenség, hazafiasság is. Ez áruhában befurakodnak a sajtóba, megmérgezik, megfertőzik azt s általuk az ember lelkét.

Minden tervezett intézkedésnél, minden megtorló, szigorító eljárásnál fontosabb lehet az, hogy maga a társadalom gyógyítsa a saját vérébaját. És ha kiüldözzük a társadalomból ezeket a bűnösöket, lehetetlenné tesszük azokat, akik a mások becsületében gázolnak s a sajtóban nem olyan közhelyet látunk, hova minden szennyet kell rakni, hanem virágos-kertet, közparkot, mely üdülésre való és tüdeje a köznek, akkor egészséges lesz a sajtó is. Parazitái elpusztul-

reket tudnák említeni az iparos pálya emberei közül, a kik az iparos pályán hihetetlen magasságra emelkedtek. A b. e. Zsolnai fazekasságon kezdte: s a világ első műiparosainak sorába küzdötte fel magát. Ibl (írd ybl) Miklós is, ki kőműves inasságon kezdte, — nagy utat tett meg. Nemzetünk zászlós urai közé került. Vagy említsen-e a Jungfereket: a műlakatosokat. A Thékeket: a műasztalosokat. No bizony ezeknek neve van az egész világon. Az iparos pályán nem egy ember van, a ki szegényes konyhában született, de az ész és kitartó szorgalom palotát épített számára.

Lásd, édes székely népem! a kormány is, okulva más nemzetek példáján, az által ohajt segíteni nehéz sorsodon, hogy az ország több helyén, többek között Székelyudvarhelyen is ipari szakiskolákat állított fel. Csodálatos e minden józan gondolkodású és jó érzésű ember előtt az, hogy ez iskolákkal nem törődés! Ha még utadban volna is, be nem tekintessz ez iskolákba: ahol pedig megtalálhatnád gyermekeid boldogulásának az útját. E szakiskolák műhelyeiben nagyon szép munka folyik. Munkálkodik itt minden iparos tanuló nem csak a maga boldogságáért. Dolgozik: az önálló, független Magyarországért is. Mert tud meg, hogy a mily mértékben halad az ipar hazánkban: oly mértékben közeledünk ahhoz, hogy minden magyar embernek legszebb ohajtása teljesedésbe menjen. Ez pedig: a független, önálló Magyarország!

E szakiskolák bármelyikébe könnyen beirathatod gyermekeidet. Ha gyermekeid a falusi iskola 6-ik osztályát, 2 közép, vagy polgáriskolai osztályt jó eredménnyel végzett, vedd ki iskolai bizonyítványát. Csatolj hozzá keresztlevelet és orvosi bizonyítványt. Egy szülői nyilatkozatot arról, hogy akarod gyermekeidet az iparos pályára nevelni. Egy rövidke kérés, a melyet gyermekeid jó tanítója is szívesen megír: ennyi az egész! Ezt itt Székelyudvarhelyen, itt jártodban, személyesen is minden év aug. 10-éig benyújthatod. Jó bizonyítvánnyal bíró gyermekeid az intézetben teljes ellátást nyer. A szülőnek csak egy kis ruházatról s holmi tanszerekről kell gondoskodnia. Ha gyermekeid szereti a munkát, 4 évig teljesen ingyen tanulhat. Azután segédgé lesz, nyomban megkeresheti a maga kenyerét. Elhelyezést mindannyi nyer az iskola igazgatósága részéről, mert a mesterek kérve-kérk a kisiparosokat. Rosszakaratú ráfogás az, hogy a legtöbbből fináncz válik. Ha akadt talán egy-egy ilyen is, az bizonyára nem szerette a helyhez kötött foglalkozást. Viszketett a lába talpa! Nehány évi segédeskedése után aztán mester lehet belőle, a ki nemcsak kézzel, hanem számítógésszel, értelemmel fog a mesterséghez. Egy virágzó üzletnek veheti meg alapját. Lám csak nem ingyen jutott a tisztességes megélhetéshez. Olyan életmódhoz, ahol van mit aprítani a tejbe; ahol nem üres a kamra, nem üres a hombár. Aztán mert a munkássággal mindig jó szív és jó lélek jár: bizonyos az, hogy nagy gondjaidban neked is odanyújtja segítő kezét — jó lelkű — iparos gyermekek.

Adja Isten hogy úgy legyen!

nak, megtévesztett és rosszul nevelt tagjai hamar átalakulnak, ha nem, ugys lehetetlenné válnak. A sajtó megjavítása egyenesen a közönségen mulik. Huszonnégy óra alatt meg lehet kezdeni a sikeres gyógymódot. Nem kell kézbevenni, nem kell beengedni házunkba oly lapot, mely ahelyett, hogy tisztességes munkát végezne, marakodik, sérteget, gunyol és alacsony színvonalával megbotránkoztat. Százával kell visszaküldeni az első napon, melyen durva, személyes támadást és épét látsz benne. *Közügynek* soha sincs szüksége *durvaságra*, de a durvaság és az önérdék, a *gyűlölködés* mindig a *közügy leple* alá buvik. Ki velük a házunkból. — De vigyázzunk: ha magunk szaladunk a laphoz s támadni, ütni kérünk másokat, ha magunk *gratulálunk* annak a szegény tévelygőnek, ki a sajtó hivatását abban leli, hogy mást harap, ha magunk pokoli kárörömmel nézzük polgártársunk meghurczoltatását és alig várjuk, hogy azt a lapot megvegyük, melyben jól megtámadnak valakit: *akkor ne a sajtót szidjuk*. A rágalmozást a sajtóban többen követik el: — aki írja vagy iratja s aki elolvassa, elhiszi. Ne a sajtót vádoljuk tehát, hanem maga a társadalom tartsa távol gonosz indulatait a sajtótól. Ha uriházba lépünk, sáros lábbal nem megyünk be. Tekintsük a sajtót közintézménynek, templomnak, lépünk be tiszta lélekkel s akkor tiszta marad a templomunk is.

BELFÖLD.

A „Ne temere“ felfüggesztése. A vegyes házasságokról s azok egyházi megáldásáról kibocsátott pápai dekrétum felfüggesztéséről a következőket jelentik:

Az apostoli Szentszék már döntött abban a kérelemben, melyet a magyar püspöki kar a „Ne temere“ dekrétum ügyében a Szentségéhez intézett. A döntés úgy hangzik, hogy a nevezett dekrétum hatályát épp úgy felfüggeszti a Szentsége Magyarországon, mint a hogy azt Németország egyik tartományára nézve tette, vagyis visszaáll hazánkban a vegyes házasságokra vonatkozólag a dekrétum előtt való állapot, a statut quo ante. Az apostoli Szentszék ezen határozatával újabb jelét adja Magyarországra iránt való szeretetének, kiváló jóindulatának és megbizonyítja, hogy figyelemmel van Magyarország saját vallásközi viszonyaira, valamint hogy nagy súlyt helyez a békére, melyre hazánkban, kivált a jelen súlyos viszonyok közt, annyira szüksége van. Természetesen ezen új pápai határozat csak akkor lép majd hatályba, a mikor azt az egyházmegyei főpásztorok hivatalosan fogják papjaikkal közölni.

KRÓNIKÁS JEGYZETEK.

Székelyudvarhely márcz. 13.

Helyreigazodás.

No ugyebár, hogy még sem lett felborulás, amitől a még egy héttel előbb úgy ijesztettek a fővárosi ujságok. Meg is irtuk mi a multkori kronikás jegyzetek között, hogy nem vagyunk olyan kicsiny hitűek, se a nemzeti politika ezidőszertint vezéreiben oly kevésbé bizók, hogy a felborulásoktól féljünk. Megmondottuk, hogy a fővárosi sajtó ideges lármát és misztifikációt csinált a bankbizottságnak önálló bank iránti követelése körül, s a helyzet pedig nem ebben a lármában és misztifikációban fekszik.

Mindenesetre nagy jelentőségű cselekedet volt a Kossuth Ferencz levele, mely ezt a lármát és misztifikációt eloszlatta, de éppen ezért az eloszlató hatásáért volt nagy jelentőségű, s nem azért, mintha a dolgok és körülmények összeállításában új helyzetet teremtett volna. Új helyzetet nem teremtett csak a meglévő helyezett a tiszta megállapítás világába. Megállapította ez a levél — amit mi is itt szerény elhuzódásunkban már a multkor jóelőre megállapítottunk, — hogy a bankbizottság és a kormány törekvése közt semmi ellenmondás nincsen. Sőt éppen Kossuth törekvése és a bankbizottság önálló bank iránti törekvése teljesen egyértelműek, mert a kar-

tellbank sikertelensége estén Kossuth is a teljesen önálló bank álláspontjára helyezkedik. Ezt a megállapítást az egész függetlenségi párt kitörő örömnnyilvánítással, és a vezér iránti óriási bizalom kifejezésével fogadta. És erre az óriási érzelmkitörésre az idegeskedő lapok mesés fordulatokkal viszaszavították a lármájukat, takargatván felsülésüket minden részen annak a hangoztatásával, hogy ugye igazuk volt nekik? Pedig — csak nekünk volt igazunk.

Most már helyreigazodott a felborulónak hiresztelt helyzet. A bankbizottság vigan tárgyal az önálló bankról és senki sem idegeskedik miatta. Csupán minket szorongat egy végzetes sajtóhiba gondolata, holott pedig nekünk volt a legtöbb igazunk. Hát úgy gondoljuk, hogy az országos helyreigazodás mellett az „Udvarhelyi Híradó“ is megengedhet magának egy kis helyreigazítást.

Arról van szó ugyanis, hogy multkori vezércikkünkben az önálló bank iránti megegyezést, mint fuzió alapot sürgettük. Éppen az ellen kéltünk ki, hogy a fővárosi politizálás misztifikálása az önálló bank eszméjének agyonbunkozására vezet. Egyetlen helyes és kivezető eszmének tüntettük föl azt az utat, mely az önálló bank küszöbénél kezdődik. Ez előzmények után álláspontunk mégis abban a mondatban summázódott: „Tehát fuzió az önálló, de mindenesetre a kartell bank jegyében.“ Persze, hogy ez rossz sommázás, mert ellenmondásban van az előzményekkel. A mondat a mi hibátlan írásunk szerint úgy szolt, hogy: „Tehát fuzió az önálló, de mindenesetre *legalább* kartell bank jegyében.“ Ez a „*legalább*“ szó csak minimumként tünteti fel a kartellbank iránti igényünket, míg e szó nélkül multkori mondatunk a kartellbankot maximumként követeli. Lényeges különbség ez, úgy hisszük. Legalább is akkora, amilyen a fővárosi sajtó előző heti és mostani hanghordozása között van.

De ha ők is helyreigazították a hanghordozásukat, mi se röstelhetjük, hogy egy kis szavu sajtóhibát helyreigazítsunk.

A székelyek új lustrációja.

A Székelyudvarhelyi Székely Társaság mult hét keddjén foglalkozott egy végtelenül megragadó, kedves, szép eszmének a kidolgozásával. A nyári székely kongresszus hagyta örökségül ezt az eszmét az itteni társaságnak. Áll pedig az eszme abból, hogy lustráljuk újból a székely nemzetet, csináljunk anyakönyvet, amibe bizonyos csakély adomány ellenében örök idők emlékeztetere vezessük bele az adakozó székely nevét és családjá tagjait.

Történettudósok, czimertanban járatos szakemberek és multjukra büszke székely nemesek jól tudják, hogy mik azok a székely lustrakönyvek. A történetnek egy-egy jelentős sora, a czimerekhez fűződő érdemes életnek egy-egy jelentős részlete öröklődött meg azokban a könyvekben. Fakó könyvek, fakó lapok, kopott ládában tartja itt az anyaszék levéltára, de ehhez a fakósághoz és kopottsághoz az egész régi székely nemzet vitézlésének fénye tapad oda. Mert a régi lustra a székelyek hadakozó népének volt az összeírása. Akinek az őse benne van ebben a lustrában, az mind elvitathatlan régi nemes, ki büszke lehet rá, hogy legalább ősei révén közreműködött a szittyák földjének megtartásában.

Az új lustráció eszméje nagy iránymutató gondolat, hogy ebben a büszkeségben ne csak őseink jogán vegyünk részt, hanem a magunk erejéből is. A régi lustrában felsorolt ősekhöz képest száz-ezernyi és százezernyi számmal többen vannak, akik most székelyek és a székelyek sorsával osztozó jóbarátok. Ezekre mind rávár az a feladat, hogy a szittyá föld nemzeti érzésének és erejének megtartásáért hadakozzanak. Nem kelevézzel és egyéb emberölő szerszámmal, hanem a modern társadalmi és gazdasági élet küzködéseivel.

Az új lustráció ilyen hadakozásnak lenne az emlékkönyve. Most pénzmiveletek sokasága, takarékoság, vételképesség igazgatja a nemzetek sorsát. Tehát az új összeírás is erre irányítja a székelyek figyelmét. Gyűjtsünk pénzt az aranykönyve való beiratás útján, gyűjtsünk nemzeti alapot, mely a kamatozás és a folytonos beiratkozás növesztő erejével elvitathatlan hatalommá váljon. Ha minden székely, s a székely minden barátja aranykönyvbe iratja magát és ennek fejében legalább koronánként egyszersmindenkorra lefizeti a maga járulékát, ezzel olyan tőkét gyűjt, ami milliókat fog érni. De a rideg milliók csöngésénél is többet ér az, hogy ez a nagy töke minden jövedelmével kulturális, nemzetgazdagító és nem egyéni gazdagodásra számított hatás-

kat lesz hivatva elérni. Annak a pénznek jövedelmeztetése nem osztalék szaporítás kedvéért lesz, hanem hogy székely ifjakat taníttassunk, székely gazdákat telepítsünk, székelyeket nyomasztó adósságoktól megváltassunk, s így a magunk erejéből egyetemes jólétre juthassunk.

Nagy és dicső hadakozás leszen ez, s aki részt veszen benne, bizony-bizony különb nemes lesz a régi székely lustrákban feljegyzett ősöknek olyan utódainál, kik csak hiúságból és büszkeségből élnek. Szeretettel hívunk hát mindenkit, hogy jelentkezzen a székelyek új lustrációjára! . . .

*

Sötétvonalak az előtérben.

A múlt heti lapok felette komoly megilletődés között foglalkoztak azzal a ténnyel, hogy trónörökösünk Kristófit, a volt darabontminisztert egy óra hosszúra tartó kihallgatáson fogadta. Persze, erre a foglalkozásra leginkább az szolgáltatott okot, hogy a leszerepelt darabont maga volt a lehangosabb a kihallgatásért való hetykélkedésben. Így került a kriptai árnyékok egy-egy sötét vonala a mostani helyzet előtérébe.

De az ilyesmi könnyen megtörténik, ha nincs elegendő fényes világításunk. A trónörökös öfensége is úgy látszik, még nem eléggé ismerős a magyar közélet vágyaival, rokonszenveivel, hangulatával és reményeivel. Ő a magyarok közül csak még Kristófit láthatta olyan ambíciózus, nagytratóró politikusnak, aki anyira bátor, hogy saját nemzete leigázására is kész. Nem is egyhamar fog látni hasonló bátorságu magyart.

Csak hogy persze mi idehaza az eféle bátorságot igaz nevén arcátlanlátnak hívjuk. És éppen a közelmúlt nemzeti ellenállásnak is az volt a legkihívóbb, legmérgezőbb eleme, hogy ezt az arcátlanlanságot éreztük magunkkal szemben. A kormányon törpe liliputikat kellett látnunk, kik nem meggyőződéses nagy akarattal és meggyőződéseket leigázó nagy ésszel álltak mifölöttünk, hanem nyelvtölgetéssel csufolodtak a királyi palást mögöl és csak arra volt eszük, hogy bármi áron is nagy karriert csináljanak.

A század legnagyobb és legkevésbé lelkiismeretes stréberei voltak azok a liliputik, s még ezeken is túltett a stréberség kiképzésében Kristófi. Tart a strébersége most is, mikor már lejárt a minisztersége. Ékes példa rá, amelyen zajjal és hetykeséggel garnírozta a trónörökösnek való fogadása hírét. De hát most már ezen kár bosszankodnunk és nem is érdemes.

A stréber stréber marad mindvégig, s végrendeletében is bizonyára feltűnő temetést kíván magának. Temetése után is visszavágyik, hogy elolvashassa, vajjon miként írják az ő gyászompójáról. Több esze azonban mégse lesz, mint amennyi volt, s így hatása se tud lenni, csak kellemetlensége. Ha pedig a trónörökös uralkodó lesz, éppen úgy belátja, mint dicsőséges elődje, hogy eféle kellemetlenségek csak a kellemetlenkedő strébereknek jók, de nem a trónus biztonságának.

. . . Az árnyékvonalak eloszlanak mindjárt csak legyen nagyobb a világosság és tisztább a látókör . . .

Utazás az ásványviz kartell körül.

Lövéte, márczius 10.

Az ásvány viz kartell kérdése már minden oldalról oly körülményes és fontoskodó kommentálásban részesült, hogy azzal foglalkozni egyet jelentene az üres szalmacsépléssel, ha a baj akut jellege az ismételt hozzászólást indokoltá nem tenné.

A természet, rendjében a hatás nyomán előbb-később ellenhatás támad. Nos hát a szóban forgó kartell káros hatását is a bojkottal vélték a viszont elárúsítók ellensúlyozhatni. Am az ellensúlyozó törekvés a fölkinálkozott alakban a fogyasztó közönség érdekeinek hasznosnak nevezhető szolgálatot éppen nem tesz. S éppen ezért annak élettartama a tiszta virágéénál alig mérhető magasabbra. Szalmaláng szerű jelenség, amely elenyészik anélkül, hogy mélyebben szántó nyomokat hagyna maga után. A kartell ellenben a kapitalizmus szennyitől hizott talajába mélyesztvén gyökereit, nem remül a letörésére irányuló erőteljes törekvések láttán. Leszögezhető tehát tényvalóként, hogy a kartell ellen a bojkott fegyverével való küzdelem alig ígér több sikert annál a nevetséges erőlködésnél, mint amellyel Don Quijotte a szélmalom ellen megcselekedett fölvonulásakor olyan jól eső hahotákat váltott ki.

A bojkott rendezők számításán kívül feledik azt a körülményt, a szennyes spekuláció lelketlen önzése gondosan körül sánczolja magát minden eshető támadással szemben. Talpig vértézett birja az ostromot. Tehát addig is, míg a konjunkturák célirányosabb kivezető utat jelölnek meg, mentsük, ami menthető. Az önségély kényszere természettörvény.

A székelyföld nagy részét Isten annyi minden jóval halmazta el, hogy azoknak okszerű és gazdaságos értékesítése a hivatott tényezők indolenciáján mulik csupán. Az ásvány viz kartell is legalább Udvarhelymegye területén nem fogja bosszantó hatását oly kihívó módon éreztetni, ha egy, a szükséglet kielégítésére irányuló busás hasznát legkevésbé sem vadászó törekvés jó ügyhöz méltó rokonszenves támogatásban részesül.

Lövéte község határában ugyanis magántulajdont képező olyan ásvány viz-forrás van, amely úgy borral vegyített, mint vegyítetlen állapotban a forgalomban levő többi savanyu vizekkel izre is, hatásra is bátran fölveszi a versenyt, mert szénsav tartalmának kipróbált szívóssága kezdetleges dugaszolás mellett sem veszített energiát. Ez az ásványviz eddig csak a helyi fogyasztás szűk határai között elégitette ki a legfokozottabb igényeket is, nemcsak a laikusok, de a hozzáértők részéről is, mert szerény vagyoni viszonyok között élő és vállalkozási szellem nélkül szűkölködő tulajdonosa előtt a nagyobb méretű forgalmazás útja nyitva nem állott. Pedig a „fürge lábú” és szemfüles spekuláció tulajdonosunkban a székelyt jellemző lassu elhatározás bátyját faltörő kosokkal is igyekezett megintatni. Az ásvány viz kartell aztán mégis csak rést ütött makacsodásán. Sok szóbeszéd meg rábeszélésre volt szükség, amíg ásvány vizének anyagi lehetőségéhez mért tágabb körű forgalmazására rávehető volt.

Tehát az erre való készség már nem hiányzik. A vegyi vizsgálat is folyamatban van, melynek eredménye felől aggodalmak nincsenek. Bizton-bizunk benne, hogy majdan a fogyasztó közönség teljes megelégedése sem fog kimaradni, legkivált ha a kitűnő minőség mellett mérlegre kerül a mesés olcsó ár is. Mert hát tulajdonosunkat „a tisztos polgári haszon” határait túllépő gazdagodási vágy nem izgatja. Csúpan azt óhajtja, hogy nyereséges kiadásai megtérüljenek s verejtékes fáradozása némi gyümölcs nélkül ne maradjon.

A bojkott által teremtetett helyzet kiaknázása számításán nyilvánvalóan kívül fekszik. Csúpan az a célja, hogy ez az Istenáldás közkinccsé váljék és ne heverjen a holt tőke haszonvehetetlenségében.

A forgalomba hozáshoz szükséges előkészületeket már milder irányban megtette és már nem a messze jövő zenéje, hogy a terv életre valósuljon. Csak aztán a pártolás hiánya ne legyen a jó szándék kerékkötője.

Ezzel a híradással nem akarunk reklámot csinálni, csúpan a jó ügynek kívánunk szolgálatot tenni.

Adja Isten, hogy székely atyánkfia vállalkozása fiaskót ne szüljön és a közönség érdeke is oltalomban részesüljön.

A tulajdonos ingyenes minta palaczkokkal szívesen szolgál, ha ebbeli kívánságuknak egy hozzám intézendő levelező-lapon kifejezést adnak.

Megrendelések 8 napon belül már most teljesíttetnek. Egy palaczk ára Székelyudvarhelyt, helybe szállítva 9 fillér lesz.

Elekes Nándor, kizó.

HIREK.

Székelyudvarhely, márcz. 14.

Márczius 15.

A legendák könyvében örök időkre fel van írva e nap . . . S ha századok mulnak is el, akkor is fényben fog ragyogni emléke, s mindig glóriát fog látni körülötte a jövőbeni idők emberisége, mert mindig fog emlékezni arra, hogy mik voltunk annakelőtte . . . Hordtuk az igát türelemmel. Nemcsak kezünkön és lábainkon, de agyvelünkön is ott volt a bilincs, nemcsak tetteinket korlátozta az önkény, hanem az ajkunkat is lezárta, hogy ne essék pánasz szó, ne hallassék a jajkiáltás. Így kinezott, nyomott a bilincs szörnyűképpen.

Ekkor jöttél te, márczius! Felforraltad az ifjak véré, megaczelosítád az öregek izmait, lárgot öntöttél az asszonyok szemébe, forró indulatokat a szívekbe.

Emlékezzünk e napon a szabadság, testvériség, egyenlőség magasztos eszméinek megtestesüléséről;

e vezérigék legyenek nemzeti lobogónkra felírva, szívünk táblájára bevésve letörülhetetlenül, hogy ezek a hit remény és szeretettel egyesülve hazánk, nemzetünk boldogságának megteremtői s állandóan éltetői legyenek! . . .

Fiuról fiura, nemzedékről nemzedékre öröklődjék, szálljon át a dicső múlt kegyeletes emlékezete s vele együtt a hazaszeretet nemes erénye, hogy feledés fátyla soha ne boruljon nemzetünknek e dicső napjára.

*

Székelyudvarhely város közönsége ez alkalommal lelkesedéssel ünnepli meg a nagy nap évfordulóját.

A Székely Dalegylet, mint a márczius 15-iki ünnepély állandó rendező bizottsága, az ünnepélyt a Budapest szálloda színháztermében tartja d. u. 3 órakor tartja meg a következő műsorral: 1. Hymnus, előadja a Dalegylet. 2. Talpra magyar; szavalja Péter Géza. 3. Alkalmi beszéd, tartja dr. Paál Árpád vármegyei főjegyző. 4. Riadó, előadja a Dalegylet. 5. Petőfi visszatér: Várad Antaltól, szavalja Dózsa Sarolta. 6. Szózat, előadja a Dalegylet.

*

A kereskedők és keresk. Ifjak „Otthon egyesülete” az egyesület helyiségében este fél 9 órakor hazafias ünnepet rendez a következő programmal: Hymnus, énekl az ünneplő közönség. Nemzeti dal, szavalja Bálint Endre. Alkalmi felolvasást tart Burger Ártur tarár. Alkalmi költeményt szaval Cseh Sándor. Szózat énekl az ünneplő közönség.

*

Az áll. főreáliskola Eötvös-önképzőkörre d. e. 10 órakor az intézet tornatermében a következő műsorral ünnepli meg a nagy napot. 1. Batthyány-induló. Előadja az ifj. zenekar. 2. Talpra magyar! Szavalja Csoboth Elemér VIII. o. t. 3. Honfidal. Előadja az ifj. énekkar. 4. Ünnepi beszéd. Irtá és előadja Deák Ferencz VIII. o. t. 5. Talpra magyar! Előadja az ifj. énekkar. 6. A lengyel határon Gárdonyi G.-tól. Szavalja Zipser László I. o. t. 7. Quartette. Előadja az ifj. zenekar. 8. A hazaszeretetről Szabolcska M.-tól. Szavalja Derzsi Lajos VIII. o. t. 9. Hymnus. Előadja az ifj. énekkar.

*

A református kollegium ifjusági „Petőfi Önképzőkörre” az intézet tornacsarnokában d. e. 11 órakor tartja meg ünnepélyét. Műsora: 1. Hymnus. Énekl az egész közönség. 2. Nemzeti dal, Petőfi Sándortól; szavalja Nemes Árpád VII. o. t. 3. Kossuth nyitány, Kerner Jenőtől; előadja az ifj. zenekar. 4. „Rég veri már a magyart a teremtó . . .”, az ifj. zenekar kísérete mellett énekl az ifj. vegyes énekkar. 5. Ünnepi beszéd, irta Gönczi László VIII. o. t.; elmondja Palló Imre VII. o. t. 6. Kossuth dalok, énekl az önképzőkör férfikara. 7. Vén cigány bucsudala, Thome Józseftől; szavalja Gönczi László VIII. o. t. 8. Szabadságharczi dalok, Szent-Gály Gyulától; az ifj. zenekar kísérete mellett énekl az ifj. vegyes énekkar. 9. Záróbeszédet mond s a Gidófalvi ösztöndíjat kiosztja Biró Sándor tanár. 10. Szózat. Énekl az egész közönség. Az önképzőkör pályaművek jutal mazására létesítést alap gyarapítására önkéntes adományokat köszönettel fogadunk.

*

A kath. főgimnázium ifjusága márczius 15-én délelőtt 10 órakor az intézet nagytermében nyilvános ünnepélyt rendez a következő műsorral: 1. Nyitány. Előadja a gimn. zenekara. 2. Talpra magyar, szavalja Gáspár Tivadar VIII. o. t. 3. Honfidal. Petőfi – Nagytól. Előadja a gimn. vegyeskara. 4. Ünnepi beszédet mond: Emberly Kálmán VIII. o. t. az önképzőkör elnöke. 5. Zene-duett. Részlet Mascagni Civalieria Rusticana című operából. Előadják: Hargita Károly és Májer István VIII. o. tanulók. 6. „Rákóczi zászlója”. Dr. Prónai Szent-Gály-tól. Szavalja: Kovács Dezső VII. o. t., zongorán kíséri: Lázár Alfréd VI. o. t. 7. Kuruczdalok. Énekl az önképzőkör énekkara. 8. Záróbeszéd. Tartja: Kovács János főgimn. tanár, az önképzőkör védnöke. 9. Induló, játsza a gimn. zenekara.

*

A Szakiskola ifjusági Önképzőkörre a nagy nap évfordulójának emlékére szintén hazafias ünnepélyt rendez az alábbi műsorral: 1. Hymnus; énekl az ifj. dalkör. 2. Megnyitó beszéd; tartja Spaller József tanár. 3. Ébresztő, irta Bajza József; szavalja Horváth János IV. o. t. 4. Ünnepi beszéd márczius 15-ről; tartja Bereczki Sándor IV. o. t. 5. Szabadsági dal, irta Garay János; szavalja Bakonyi Sándor III. o. t. 6. Kossuth bucsuja; énekl az ifj. dalkör. 7. A nemzethez, irta Petőfi Sándor; szavalja Sottért Árpád III. o. t. 8. Petőfi halála; felolvassa Stein Jenő II. o. t. 9. Márczius 15, irta Vertessy Ida; szavalja Huszár Lajos III. o. t. 10. Kossuth nóta; énekl az ifj. dalkör.

*

Szent Ferenczrendiek vezetése alatt álló róm. kath. iskolás fiuk márczius 15-én d. u. fél 3 órakor ünnepélyt tartanak az alábbi műsorral: 1. Nemzeti zászló Huber K.-tól; énekl a kar. 2. A szabadsághoz, Petőfítől; szavalja Kiss Dezső 4. o. t. 3. Kossuth nóta, Lányitól; énekl a kar. 4. Csak magyarok legyünk! Dalmádytól; szavalja Kelemen Sanyi

4. o. t. 5. A letört zászló kuruczdal; éneklő a kar. 6. Az öreg honvéd; szavalja *Pék József* 5. o. t. 7. Rákóczi kesergője: éneklő a kar. 8. Nemzeti dal, Petőfőtől; szavalja *Csomor József* 5. o. t., kíséri az énekkar. 9. Nemzeti ének, Czuczor G.; szavalja *Kovács Miklós* 4. o. t. 10. Az eredeti Rákóczi nótát fuvalán játsza *P. Máthé* Örséb. 11. Élet vagy halál? Petőfőtől; szavalja *Virág Bálint* 5. o. t. 12. Gyöngye violának, éneklők *Kókai Jenő* 5. o. t., *Göblner Ernő* 3. o. t., kíséri az énekkar. 13. Riadó Czuczortól; szavalja *Daróczy Dénes* 4. o. t. 14. Bezáró; tartja *P. Csizsér* Bonaventura. 15. Budavári induló; az énekkar. Az ünnepély a főgimnázium nagytermében lesz. Kezdezők d. u. fél 3 órakor. Délelőtt 8 órakor ünnepélyes szt. mise a zárda templomban, mely alatt a gyermekek énekel.

Márczius a vadászatban.

Elérkezett a vadászok várva-várt kedves hónapja, a márczius, de az idén az is csak fájdalmas csalódással kezdődik, mert a helyett, hogy a tavasz jönne, még most is hó- és jég réteg borít mindent. Az ősszel elvonult költöző madaraink, mintha csak úgy költöztek volna el, mint a daru madár nótája mondja, hogy „de ha egyszer én elmegyek, én még sokkal messzebb megyek, hol nincs szerelem, nincsen féltés, nincs is onnan visszatérés sohase”. Ugy érezzük, mintha sohasem jönnének vissza ebbe a nagy kietlenségbe, a hol majdnem fél évig volt tél, a hol talán már nem is akar kikelet fakadni, a hol sem az erdők kis szárnyas lakói, sem nagyjai szívének mintha már nem is szabadna megdobannia tavasz megjelenésére.

Mily epedve várjuk pedig a rügyfakadást, ibolyanyílást, az új életet meghozó tavaszt! Csak azok nem várják, akiknek szívét sem a tavasz érkezése, sem más édes érzés nem indítja meg.

A hoszu tél után te vagy a legkedvesebb, mind az, a mit te hozol, gyönyörűséggel tölti a mi szívünket, a kik a természet szépségeit csodáljuk. Milyen az a levegő, a mit beillatoz az ezer és ezer kis ibolya, melynek kelyhéről a te napod lecsókolta a telet? Ha esteli szalonka huzásra kimegyünk, milyen csodálatos az az új élet, s a sok éneklő kis madár, mivel-hogy a kiket ide csaltál, szerelmesek és itt alapítanak kis családot. Ének, csicsérgés röpködés mindenfelé, a lenyugvó naptól milyen édesen bucsuzik mind-mind a maga kedves hangján. Később a kacsák, a libák repkednek, mind párosan, mindenik a maga kiválasztottjával, mindenik mintha sugva mondaná kis párjának a maga gágáját, vagy sá-p-sápját. Máskor is gágognak a vad libák, máskor is sá-pognak a vad kacsák, de mintha most azt mondanák hogy: Szeretlek édesem. A vadász, a ki mindig elgondolkozva az élet, kivált az új élet gyönyöreiről és boldog a sok szerelmi nyilatkozatok hallatára, most, mikor az utolsó madárhang is elhallatszott, nagy figyelemmel van, csupa szep, csupa fül, megfigyeli mindeuról, nem csak a kellemetlenről, hanem a legkellemesebből is, mert várja az édest, a nagyon kedvest, a legmisztikusabb madarat az erdei szalonkát, a kik akkor jönnek, mikor már minden, még az elkésett legutolsó rigó is elült, elhallgatott, a mikor a cserebogarak mutatkoznak, a melyekre néha fel is kapjuk fegyverünket.

Vajjon, honnan jönnek és miért nem jönnek előbb egy kicsivel, miért olyan kiszámított az idejük, honnan tudják, hogy no most van éppen az a bizonyos időpont, hogy repülni kell, hogy most menjünk, mert most van itt a légyott pontos ideje? Mekkora dobban a vadász szíve, a mikor a mélységes csendben, némaságban, mesziről egy lövés hangja zavarja meg figyelmét. Hát még akkor, a mikor egyszer csak azt hallja, hogy psz-psz, azután meg kor-kor, noha még semmit se lát, csak a szerelmes szalonkák hangjait hallja, minden idege megfeszül, úgy figyel, míg végre megjelenik az a kedves szép madár, a miért mi vadászok elfelejtünk mindent, de a miért ebben a csunya világban érdemes is felejtetni mindent.

Nehezen jössz meg várva-várt kedves tavasz, soká jönnek meg a te kedves madaraid, soká fakadnak az édes kis ibolyák, pedig sokan nehezen várnak madaraidal, virágaiddal együtt, hogy az új élet örömet, felejtést hozzon.

Sokat szenvedtek az itt maradt hasznos vadak, pedig úgy vagyunk veletek, hogy bár az édes szalonka véghetetlen boldogságot okoz nekünk, sokat háborgunk éretük, mégis elhagyunk bennünket, elmennek más hazába, más vadászokat boldogítani, nem faj az ő szívök sem az itt hagyott területekért, a hol a szalonkamamák bölcsőjüket ringatták, legkevesbé pedig éretünk, a kik szeretettel löjjük őket, De ti, a kik nem tudtok tova repülni de nem is akartok, ti itt maradtok állandóan, legyen bár az idő akár-milyen is, ti sokat szenvedtek, de akár-milyen tél volt, most már ki kell tavaszodni és ti is megkezditek szerelmes életeket.

Ebben a hónapban foglyokra lehet a tanítandó vizslákat vezetni, most még semmi esetre se teszünk kárt a vadállományban. Kutyáinkat most remekül lehet vadászatra tanítani, figyelmünket most rájuk fordíthatjuk, minden modorulatát figyelemmel kísérhetjük és csak így lehet a szezonra jó kutyánk, ha márcziusban tanítgatjuk őket.

Most nem illik másra, mint szalonkára és duvadra vadászni. Bár ne lenne szabad a szalonkát se pusztítani, de hát mit tegyünk, mikor mindenki vadászik és mikor igazán olyan gyönyörű a vadászat költeménye!

De legyen bármilyen szép a tavasz, legyen bár szerelmes az egész világ, azért maradjon szívünkben annyi hely, hogy szeressük a mi kedves folyton itt élő hasznos vadjainkat is, ne felejtszünk meg róluk, óvjuk, ápoljuk őket, pusztítsuk ellenségeiket így fizetnek aztán meg ivadékaikban.

Kinevezés. A király *Szombatfalvy* Albert miniszteri osztálytanácsosi címmel és jelleggel felruházott miniszteri titkárt miniszteri osztálytanácsossá nevezte ki.

A közigazgatási bizottságból. Szerdán, e hó 10-én Udvarhelyvármegye közigazgatási bizottsága *Ugron* Ákos főispán elnöklése mellett ülést tartott. Az ülésen a közigazgatás különböző ágazatainak mult havi állapotáról tettek jelentést az előadók, s egy néhány kisebb érdekű ügy került tárgyalás alá. A jelentések sorából a főorvosé emelkedett ki azzal az aggasztó híradással, hogy a közegészségügy állapota nagyot romlott, s a hasihagymáz esetei ismét tömegesen kezdenek föllépni. A közigazgatási előadó jelentése pedig a homoródvidéki községek takarmányszükségét és vetőmaghiányát panasolta fel, mire a bizottság elhatározta, hogy ennek pótlására sürgős átiratban felkéri a székely kirendeltséget. Az egyes ügyek közt feltűnőbb érdeklődést keltett a felsőboldogfalvi iskolaszék felelőzése, melyben az ellen panaszolt, hogy a tanfelügyelő az iskola helyiségét vasárnap délutánra, hitoktatás céljára a katolikus lakósoknak átengedni rendelte. Az iskolaszék ezzel szemben arra hivatkozott, hogy az iskola helyiségére a tanítónak tanítási célokból szüksége van. Az ügy tárgyalását azonban Gróf *Mikes* János azzal előzte meg, hogy félreértések elkerülése okából a tanfelügyelő intézkedésének alapját képező kérését visszavonta, de egyszersmind hangoztatta, hogy ezzel nem akart preczedont alkotni. — Másik jelentősebb ügyként megemlíthetjük, hogy a bizottság a firtosváralyai községi iskola államosítása iránt fölterjesztést intézett a kultuszminiszterhez.

Az erdélyi kath. Status tanárai 13-ik kongresszusukat a mult év novemberében Székelyudvarhelyt tartották meg. Az erről szóló évkönyv *Tamás* Albert főgimn. h. igazgató szerkesztésében a napokban jelent meg. A kongresszus jegyzőkönyvének közlése után az előadók értekezéseit is közli, így: *Pál* István referensnek: Az autonomia, *Rass* Károlynak: Az oktatás akadályai, *Tersztyánszky* Sándornak: A délutáni tanítás, *Frölich* Ottónak: A történelem és a nevelés, *Luckhaub* Gyulának: A cél-szerűség elv a természettanban című értékes munkáit.

A miniszter és a legelőterületek. A közbirtokosságok kérésére *Durányi* miniszter elrendelte, miszerint egyes, az arányosítás után is közösen maradt birtokok erdőterületeinek alkalmas részletei a lehetőségig legelő céljaira átengedtesse. Az ily területek kiválasztása, s a kérésnek helyszíni elbírálására az illetékes m. kir. gazdasági felügyelőből, a székelyföldi kirendeltség egyik tagjából és a földmiv. miniszteriumból kirendelt erdőtisztből álló három tagu bizottságot küld ki. Ennek a vegyes bizottságnak feladata leendő helyszínen megállapítani, hogy: a) a kérelmező közbirtokosságnak (községnek) mennyi a jelenlegi marhaállománya s annak eltartására, valamint az állattenyésztés okserű fejlesztésére mekkora kiterjedésű legelőterületre van szüksége? b) mily kiterjedésű a jelenleg rendelkezésre álló legelőterület s az milyen állapotban van? c) a jelenlegi legelőterület jókarba hozatalára közmunka felhasználása esetén mekkora pénzösszeg volna szükséges? d) a mennyiben a jelenlegi legelőterület kellő gondozása mellett sem volna elégséges, vannak-e az erdőterületnek olyan részei, melyek legelő céljaira a termőtalaj veszélyeztetése nélkül átengedhetők s ha igen, melyek azok? e) vannak-e a jelenlegi legelőterületnek olyan részletei, melyek legelő céljaira már tovább előnynyel nem használhatók s ha igen, melyek azok? — Igen természetesen arról szó nincsen, hogy egyes erdőterületek állami kezelés alól kibocsátassanak.

Nőegyleti fillérestély. A Jótékony Nőegylet 10-én tartotta a bőjtben első fillérestélyét, páratlanul szép, tartalmas programmal, melynek izléses és gondos összeállítása mindenesetre a két tevékeny rendező: Dr. *Egyed* Balázs és *Tamás* Ilonka érdeme. A zenekar nyitánya után *Nagy* Elemér tanár mondott el egy vig magánjelenetet. A monolog élmes összeállításával, közvetlen előadásával mindvégig óriási derűtségben tartotta a közönséget. Utánna *Gyarmathy* Ildikó következett, kit a dobogóra való fellépésekor mindjárt zajos tapsal fogadtak. Szubtilis és előkelő, finom árnyalatokban gazdag előadásával őszinte, osztatlan tetszést aratott. *Visky* Károly tanár felolvasása, helyi vonatkozású bon mot-jaival, zajos derűtséget váltott ki. Végül *Gönczi* Gábor joghallgató szavalt el egy pár rövidke verset hatás-

sal. Az erkölcsileg fényes sikerű estélyt egy rövid óras táncz zárta be. A következő estélyt — mely valószínű az utolsó is lesz — f. hó 24-ikén Dr. *Solymossy* Lajosné, *Biró* Istvánné és *Dobó* Zoltánné rendezik, kik érdekes és változatos programról gondoskodnak.

Az Oltáregylet estélye. A helyi Oltáregyesület a mult vasárnap szép sikerű estélyt tartott. A Budapest-szálló nagytermét hogy mennyire töltötte meg a közönség, bizonyítja a 360 kor. 40 fillér tiszta jövedelem. A zenekar nyitánya után *Décsy* Lajos vezetése mellett *Szentpétery* Ferencz, *Kádbé* József, *Opra* Vilmos és *Péterfy* István férfi négyest adtak elő, kellemes összhanggal. *Frölich* Ottó főgimn. tanár elszavalta a Carthagói harangokat a felesége szép zongora kíséréte mellett. *Mikes* János gróf tartott ezután sikerült szabadelőadást a szénysajtóról, mely megfertőzi a közönség lelkét. Példákat hozott fel egyes fővárosi lapok zsarolási eseteiről és megbotránkozással említette fel, hogy a közönség a „Fidibusz” élelclapot s a „Nap”-ot itt nálunk is tömegesen vásárolja. Általában — úgy mond — a sajtó durva hangjával, a magánéletbe való behatolásával, szenyirodalmával megfertőzi a közéletet. Szükséges a védekezés ez ellen, melyre felhívja a közönséget. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után — miután Szabó Gáborné éneke sajnálatunkra elmaradt — *Silbernager* segesvári zenetanár játszotta zongorán Chopin egyik Polonaisét fényes technikával, művészi izléssel, melyet a szünni nem akaró tapsra egy népdal klasszikus szépségű előadásával pótolta meg. Végül *Tamás* Albert tanár nagy művészek festményeit mutatta be vetített képekben, melyekhez a szöveget Szabó János hittanár olvasta fel. — Az estélyen fellülfizettek: Szentpéteri Károly 1 kor., Szent Ferencz r. zárda 3 kor., Farkas Márk 1 kor., Réffy István 6 kor., Szemlér Ferencz 1 kor., Sterba Ödön 1 kor., Tamás Albert 2 kor., Kovács János 1 kor., Szeidel Zsuzsa 1 kor., Merza István 1 kor., Jánosy Péter 2 kor., Sebesi János 10 kor., Paschek Viktor 2 kor., özv. Snake Józsefné 1 kor., Péter Lajos 1 kor., Embery Árpád 3 kor., N. N. 1 kor. Fogadják a fellülfizetők ez uton is az Oltáregyesület hálás köszönetét.

A Székely Társaság ülése. A helyi Székely Társaság választmánya 9-ikén *Mátéffy* Domokos pü. titkár elnöklésével, lauha érdeklődés mellett, ülésezett. Az ülés egyetlen tárgyat elnöknek a székelyek aranykönyvéről készített memorandum képezte. A javaslat szerint a vármegyék alispánjai, a polgármesterek, főszolgabírák, papok, jegyzők közreműködésével összeiratnák a székelyeket. Az aranykönyvbe így összeirtak fejenként 1 koronát fizetnének, melyből tekintve, hogy mintegy 760 ezer székely él, tekintélyes összeg gyűlné be. Az így befolyt összeg kamataiból azután kigazdákát, iparosokat segélyeznének. Az indítványt a választmány elfogadta s az elnökséget megbízták a továbbiak elvégzésével.

Műsoros előadás. A brassói szt. Ferencz-rendi nővérek vezetése alatt álló polgári leányiskola f. é. márczius 14-én a „Vigadó” nagytermében műsoros előadást rendez. A program pontjait zene-, énekszámok, monologok és szavaltatok töltik be. Szabadelőadást *Burger* Ártur székelyudvarhelyi főgimn. tanár tart.

A sötét város. A villanyvilágítás ugyancsak cserben hagyott. Megcsináltuk nagy ambícióval, ki-tartással, áldozatok árán — s az eredmény ime, az, hogy az ember amikor a hivatal utáni és vacsora előtti sétáját tartja, olyan sötétség borul a városra, mintha a végítélet napja következne. Szóval, bebizonyosodott az, hogy a társaság által javaslatba hozott és a képviselőtestület által elfogadott közvilágítási naptár egy hajtófát sem ér. Mert elvégre is, minek akkor a villany fény, hogy amikor kell akkor nincsen. A világítási naptár szerint ugyanis márczius hóban 1—10-ike közt a lámpákat este 6 és fél órakor, 11—15-ike közt 6 és háromnegyed órakor kell felgyújtani. Azonban mi annyira keleten vagyunk (igaz, nem csak ebben), hogy a közép-európai idő szerinti 6 fél órakor nálunk már pokoli sötétség van. Az estéli órák azok éppen, amikor az emberek sétájukat végzik, vagy éppen dolgaikból hazafelé igyekeznek. És ebben az időben a város annyira keleti színnel bír, hogy Azsiának is beillik. Nem szolgálhat vigaszul, hogy éjjel aztán 11 óráig égne az összes lámpák (s hozzá még holdvilág is van már), mert hisz akkor már csak a lumpok sétálgatnak, s őket pedig amugyis őrzi az isten. Ez állapot — mely még a főutcában, hová a kereskedésekből valami fény kiszóródik, sem tartható, a mellékutczákban pedig egyenesen botrányosak — azonnal segíteni kell. Végtere is a villanyvilágítást magunk csináltuk magunknak, nem pedig a társaság budapesti órájának.

Vízvezetékek létesítése. A Gazdasági Egyesület 8-ikán tartott ülésében Ugron Ákos főispán bejelentette, miszerint a földmívelésügyi miniszter Oroszhegynek 9580 K, Székelyszentkirálynak 4100 K, Atyháznak 10000 K, Sükőnek 8320 K, Benének 15900 K-kor engedélyezett vízvezeték művek építésére. A választmány a bejelentést örömmel fogadta, s köszönetét feliratban fejezi ki. Hlatky Miklós titkárnak a kereszturi bikakiállításról szóló jelentését tudomásul vették, majd pedig elhatározták, hogy az Országos magyar gazdasági egyesület által indított mozgalomhoz csatlakoznak és állásfoglalnak egyrészt a román és szerb kereskedelmi szerződésekből nyújtandó kedvezményeknek a lehető legkisebb méretekre való korlátozása, másrészt a szerb kereskedelmi szerződésnek a jelenlegi provizorium lejártával való feltétlen elejtése érdekében. Az ez ügyben a miniszterhez vezetendő országos küldöttségben való részvételre Ugron Ákost kérték fel.

A méhészkör megalakítása. Az udvarhely-járás méhészkör alakuló gyűlését a febr. hó 28-án tartott előértekezlet határozata szerint folyó hó 21-én (vasárnap) délután 1/2 órakor a vármegyház kistermében fogja tartani. Tárgysorozat: 1. A méhészkör megalakításának szükségessége és célja. Tartja Boczonádi Szabó Imre méhészkör szaktanár. 2. Alapszabályok tárgyalása. 3. Tisztikar megválasztása. 4. Tiszteletbeli tagok választása. 5. 1909. évi munkaprogram kijelölése. A méhészkör jelentkező tagjai és a méhészet iránt érdeklődők a gyűlésen szívesen láttatnak.

Emléket az agyagfalvi réten. Az agyagfalvi Székely emlék alap javára adakoztak: a Háromszéki takarékpénztár 20 kor., az Albisi hitel szövetkezet 10 kor., a Marosfelfalvi hitelszövetkezet 3 kor., a Baróthi takarékpénztár 10 kor., az Etéd és vidéke hitelszövetkezet 5 kor., a Nyárádmagyarosi hitelszövetkezet 4 kor., a Marosvásárhelyi agrár takarékpénztár 50 kor., az Udvarhelymegyei takarékpénztár részvénytársaság 20 kor. Összesen 122 kor., postadíjra kiadás 52 fillér, ezt levonva maradt 121 kor. 48 fillér. Ezt hozzáadva már korábban e célra befolyt 7601 kor. 97 fillérhez, az alap összege tesz jelenleg 7723 korona 45 fillért. Fogadják úgy a takarékpénztárak, mint a hitel szövetkezetek igazgatóságai ez uton is hazafias adományukért a végrehajtó bizottság hálás köszönetét. Ferenzi János, végrh. biz. pénztárnok.

A vármalom felhasználása. A következő levelet vettük: Tekintetes Szerkesztő úr! Közérdekből vetem föl a kérdést: nem-e volna egy jó jövedelmező forrás, ha a város tulajdonát képező — s már a régi időkben is e célra épült — ugynevezett vármalmát újból működő malommá átalakítanák és pedig villanyerőre berendezve. A villanytelep egykor amugy is a város tulajdona lesz, s a régi malomépületei még elég jó karban vannak. Azt hiszem, hogy egy modern malom berendezése, kezelése nem járna oly nagy beruházással, hogy ki ne jövedelmezne magát? Kiváló tisztelettel Á. F.

Exhumált asszony. Még tova december első napjaiban történt, hogy Murvai Sámuel újszékelői jómódú birtokos felesége, Szöcs Juliánna, meghalt. Az asszony 59 éves volt, meg aztán iszákos természetű is volt, hát akkor azt mondták rá, hogy jól járt. Alig telt egy-két hét a faluban már titokzatos, rémes dolgokat vett fel szájára a Nagy Galeotto. Azt kezdték rebesgetni itt ott is, hogy az asszony nem természetes halállal mult ki: eltették láb alól, mert nagy vagyona volt. Addig s addig terjedt a hír, amíg aztán az asszony rokonságából valaki ismételtelen feljelentette a dolgot az ügyészségnek. A feljelentések alapján Dr. Göllner Béla vizsgálóbíró, Réffy Zoltán kir. ügyész és Dr. Péter Samu törv. jegyző, Dr. Mezei és Dr. Ráczkői törvényszéki orvosokkal f. hó 11-én kiszálltak Újszékelyre, s az asszonyt exhumálták. Az orvos szakértők tényleg erőszak nyomait konstatálták a hulla fején, így a többiek közt koponya repedést, az agyban nagy vérömlést, melynek alapján az ügyészség a további vizsgálatot elrendelte.

A különlegeltetés ellen. A segessvári állattenyésztési felügyelő megkereste az alispánt és szigorú intézkedést kér a különlegeltetés megszüntetésére. Mint megkeresésében írja, Udvarhelyvármegye igen sok községében a különlegeltetés divik, mint-hogy a különlegeltetést még ott is, hol legeltetési szabályrendelet illetve legelő rendtartás még jóváhagyva niucs, az 1894. évi XII. t.-cz. is tiltja. Egyidejűleg a legelő rendtartás és legeltetési szabályrendeletek betartására a községek előljáróit utasítani kéri, mert meggyőződése szerint a legeltetés még most is igen sok helyt a legrövidebb állapotban van.

Halálozás. Özv. Miklós Sándorné született Szentpétery Mária életének 67-ik évében folyó hó 12-ikén elhunyt.

Postaügynökség. Udvarhelyvármegye Zsigmondtelepen a kereskedelemügyi miniszter által engedélyezett posta hivatal folyó hó 16-án kezd meg működését. Nevezett posta hivatal kézbesítő kerületébe Zsigmondtelep és Varságfürésztelep osztatott be.

Az énlakai faragó tanfolyam f. hó 20-ikán a község házában, a tanfolyam szükségleteinek fedezésére színlelőadással egybekötött táncestetélyt rendez. Szinre kerül: Pista király, Mariska hercegnő, ifjúsági népszínmű.

Műkedvelői előadás. A székelykereszturi Műkedvelő Társulat ma vasárnap Géczy történelmi színművét, *Rodostót* adja elő. A jövedelem egy részét az ottani református templom új harangjaira adják. A szereplők közt Keresztur legjobb műkedvelői, a többek közt Dr. Fodor Boldizsár, szerepelnek, s így az estély sikere úgy erkölcsileg, mint anyagilag biztosítva van.

Az oklándi kath. kápolna javára hushagyókedden rendezett táncestetély rendező bizottsága a következők közlésére kért föl. Az estély bevétele volt 155.60 K., tisztajövedelme 68.50 K. Felülfizettek 57.60 K., melyért ez uton mond köszönetet a rendezőség.

Megjelent Márk testvérek magárjegyzéke. A vidéki magkereskedőknél szokatlan nagy terjedelmű árjegyzék felőleli az összes konyhakerti-, virág- és gazdasági magvakat. A cég elsőminőségű magkészletét Erfurtból szerezte be, s így azoknak csiraképességért szavatol. A cég célja terjedelmes árjegyzékének kibocsátásával az volt, hogy a közönségnek ne kelljen szükségleteit idegenbe fordulni, amit olcsó áraival is elér. Kívánatra bárkinek elküldi árjegyzékét.

Ady Endre új könyve. A fiatal magyar írógárda legemlegettebb tagjának, Ady Endrének egy „Új Csapáson” című kis kötet elbeszélése jelent meg a „Mozgó Könyvtár” kiadásában. Ez a novellagyűjtemény a nagytehetségű, minden ízében új és eredeti írónak hét pompás elbeszélését tartalmazza és a vasuti kocsikban levő könyvautomatákban, valamint a könyvkereskedésekben kapható. A kötet bolti ára 24 fillér.

KÖZSÉGI ÉLET.

Új községi előljárók. Az oklándi járás területén megejtett községi tisztújításon a következő előljárók választottak meg:

Abásfalva: Gáspár Albert, körjegyző, Gergely Géza, községi bíró, ifj. Szöcs Mózes, adószedő pénztárnok, Szöcs Lajos, községi albiró. — Ábránfalva: Úrmósy B. Ferencz, Bálint Sándor, Szabady Dénes, Nyisztor Gergely. — Bardocz: Jakab Lajos, Gáspár Ignác, Gáspár Ezekias, ifj. Varga István. — Bágy: Konrad Gábor, Csoma János, Simó Lajos, ifj. Sándor Lajos. — Bibarczfalva: Raduly János, Benedek Farkas, Ozsvath József, Szabó Dénes. — Erdőtele: Jakab Lajos, Boda Pál, Dobai Samu, Nagy Rudolf. — Ége: Konrad Gábor, ifj. Ferencz József, ifj. Sándor Mihály, ifj. Kovács Domokos. — Felsőrákos: Kiss Jenő, Asztalos János, Székely Miklós, Bíró Mózes nagy. — Gyepes: Sándor Mózes, Benedek Dénes, Benedek Samu, ifj. László Domokos. — Homoródalmás: Barra Lajos, Rácz Péter, Szabó Dénes pataki, ifj. Kenyeres András. — Homoródbene: Benedek Ferencz, Schuller Péter, Rüschi János, Binder Mihály, Müller András. — Homoróddaróc: Barra Sándor, Martini János, Pétri János, Márkus János, Márkus András. — Homoróddaróc: Bencze Gábor, László Mózes, Markos András, Vas Domokos. — Homoródkeményfalva: Gáspár Albert, Gergely Dénes, Koncez Ferencz, Vas Lőrincz. — Homoródszentlászló: Úrmósy B. Ferencz, Kolcsár Dénes, Szabady Dénes, Kiss Géza. — Homoródszentmárton: Gáspár Albert, Székely István, ifj. Szász István, id. Pál Lajos. — Homoródszentpál: Bencze Gábor, ifj. Dimén Dénes, Török József, Molnár Ferencz. — Homoródszentpéter: Bencze Gábor, Jobb Dénes, Vass Dénes, ifj. Vas András. — Homoródujfalu: Pál János, Benedek József, Soós Daniel, Dakó Ferencz. — Jászfalu: Felcsér Lukács, Jakab Mózes, Kelemen Domokos, Derzi Mihály. — Karácsonyfalva: Pál János, Bálint János, Kovács Domokos, Bálint Sándor. — Kányád: Felcsér Lukács, Nagy Zsigmond, Jakab Gyula, ifj. Forró Sándor. — Kénos: Sándor Mózes, Fóris Áron, ifj. Sándor Áron, ifj. Kovács Mózes. — Kisbaczon: Raduly János, Benedek H. János, Benedek Sz. Gábor, Gál Sándor. — Lókod: Gáspár Albert, Vass Sándor, Balázs Sándor, Sándor István. — Lövete: Elekes Nándor, Mihály István, Mihály András, Mihály Pál Lőrincz. — Magyarhermány: Raduly János, Pető Mózes, Pető Rudolf, Baló G. János. — Miklósfalu: Úrmósy B. Ferencz, Keresztes István, Orbán Dénes, Molnár József. — Oklánd: Pál János, Kovács József, Máthé József, Benedek Mózes. — Olasztelek: Jakab Lajos, Ferencz István, Balázs József, Bartha Izák. — Petek: Felcsér Lukács, Nagy János, Miklós Sándor, Bíró József, Szöcs János. — Recsenyéd: Bencze Gábor, ifj. Máté Elek, Török István, Diné János. — Sándortelke: Úrmósy B. Ferencz, Lukács Mózes, Szabó Sándor, Barra Lajos. — Székelyderzs: Koncez János, ifj. Forró Daniel, Dénes Zsigmond, Dénes Ferencz Pál. — Székelymúzsna: Koncez János, Kinda Sándor, Kovács Mózes, Mester István. — Székelyszáldobos: Máthé János, Kolumbán Pál, Demeter Ferencz, Kolumbán Dénes. — Székelyzsombor: Péter József, Rigó András, Szitás János, Zolya András, Fényes Tamás. — Székelydály: Konrad Gábor, Márton Dénes, Kandó Ferencz, ifj. Gergely Zsigmond, Mető Sámuel. — Telekfalu: Sándor Mózes, Szász János, Szabó Lajos, Kovács F. Ferencz. — Vargyas: Máthé János, Máté Ferencz, Ilonka, Imecs Lajos, ifj. Pál Miklós. — Városfalva: Bencze Gábor, Sándor Bálint, Gedő Zsigmond, Vass Mózes belső. — Homoródremete: Sándor Mózes, Szőke Antal, Kelemen József, Márton Domokos.

KÖZGAZDASÁG.

Gyümölcsészeti tanfolyamok.

A földmívelésügyi miniszter Tordán április 15—24-ig, Kísszebenben április 28-tól május 7-ig gyümölcsészeti tanfolyamokat rendeztet. Ezen tanfolyamok célja:

a) hogy a fiatalabb s a faterenyésztés iránt érdeklődő tanítók a faiskolakezelésben és gyümölcsfaterenyésztésben úgy elméletileg, mint gyakorlatilag ki-képzést nyerjenek.

b) hogy a tanfolyamot sikerrel végzett tanítók a faterenyésztést és gyümölcsfatermelést iskoláikban nagyobb sikerrel taníthassák és

c) hogy működésük helyén a gyümölcsfatermeléssel foglalkozó gazdáknak a gyümölcsfák nemesítésében, kezelésében és gondozásában, valamint a gyümölcs értékesítését illetőleg kellő utmutatást adhasanak.

Minden egyes tanfolyamra csak 16 tanító fog az állam költségére felvétetni s ezek egyenként 30 korona utazási általányt és napi 4 korona ellátási díjat kapnak. Oly tanító, aki ily tanfolyamon már részt vett, vagy aki faiskolájáért földhitelintézeti pályadíjat nyert, nem pályázhatik. A felvételnél azok részesülnek előnyben, akik gazdasági ismétlő iskolát vezetnek, továbbá azok, kik oly járásból valók, a melyből ily tanfolyamon még egy tanító sem volt.

Akik ezen tanfolyamokon részt venni óhajtanak, 1 koronás bélyeggel ellátott kérvényeiket, ha Tordára folyamodnak folyó évi márczius 25-ig, ha pedig Kísszebenbe folyamodnak, folyó évi április 10-ig bezárólag közvetlenül a földm. miniszterhez terjesszék fel.

Ezen határidőn túl beérkező kérvények nem fognak figyelembe vétetni. A kérvényben a folyamodó lakóhelye (vármegye és község) életkora, nyelvismerete s faiskolában töltött eddigi működése, valamint a kezelésére bizott faiskola terjedelme is megjelölendő s az adatok valósága közvetlen iskolai hatósága által is igazolandó.

Az állami ellátási díj mellett felveendő tanítókon kívül mindegyik tanfolyamra fel fog még vétetni 3—4 földbirtokos vagy gazdatiszt is, akik azonban állami ellátásban nem részesülnek. Ez utóbbiak kérvényeiket folyó évi márczius 15-ig ugyancsak hozzá terjesszék be.

A tanfolyamot állami költségén végzett hallgatók az országos gyümölcsészeti és faterenyésztési miniszteri biztos vagy helyettes jelenlétében elméleti és gyakorlati vizsgát tesznek és ennek eredményéről bizonyítványt nyernek.

Április 19—24-ig Kolozsvárt a m. kir. gazdasági akadémiánál szintén rendeztetik gyümölcsészeti tanfolyam, melyre 12 lelkész fog az állam költségére felvétetni. A kérvényeket folyó hó 31-ig közvetlen a miniszterhez kell felterjeszteni.

Kiadja: Becsek D. Fia könyvnyomdája.

J. hölgyeim! Egy Jour sem Exquisite képzelhető el ma likör nélkül. Nagy üveg 2'20 K. Kis üveg 1'30 K. 2 nagy üveg vagy 3 kis üveg rendelésnél vidékre bérmentve küldés. Kapható: Watterich A. cégnél — BUDAPEST, — Dohány-utca 5. sz.

A nemzetközi sütő-, cukrász- és rokonipari kiállításon arany éremmel kitüntetve.

Legolcsóbb butor bevásárlási forrás!
Székely és Réti butorgyára
Marosvásárhely, Főter 47. sz.

Van szerencsénk a n. é. község tudomására hozni, hogy butorüzletünket, mely Erdély legszébb látványosságai, egy nagyszabású asztalos műhellyel bővítettük ki és elvállalunk **háló, ebédlő, szalon, uriszoba, szálloda és fürdő** berendezések készítését a legutányosabb árak mellett Oriási választék: **vas-, és rézbutorokban, szőnyeg, függöny, ág- és asztalterítőkben. Gyermek- kocsik és gyermekszékekben.** Saját kárpitos műhelyünkben elvállaljuk a legfinomabb kárpitos munkák elkészítését és különösen angol bormunkáinkra hívjuk fel a n. é. község figyelmét. **Angol börgarnitúrák 300 kor. kezdve.** Elvállalunk menyasszonyi kelengyék szállítást és készpénzre mutatjuk be gazdag mintagyűjteményünket. — Meghívásra minden vételkötélezzett-ég nélkül személyesen oda utazunk a rendemény felvétele végett. — Kérjük a n. é. község szíves támogatását és vagyunk kiváló tisztelettel

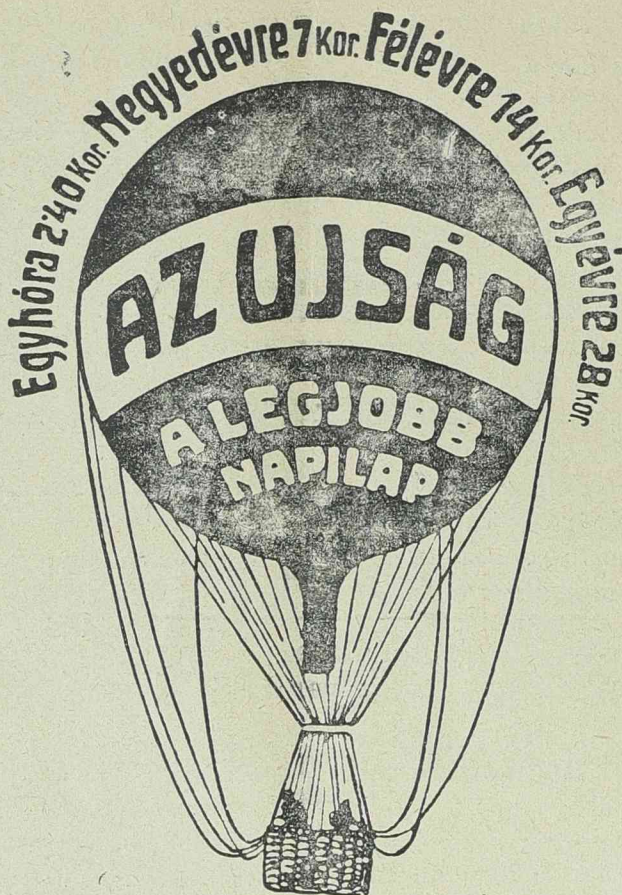
Székely és Réti, butorgyárosok.

TRISKA J.**Erdély első zongora nagy raktára****KOLOZSVAR.**

Ajánlja híres bel- és külföldi cégek-
től eredeti zongoráit, piánoit, saját
gyártmányú czimbalmait és újonnan
berendezett hangoló és javító műhelyét,
melyben használhatatlan, régi zongo-
rák a technika legújabb vívmányai al-
kalmazásával javíttatnak szakyszerűen,
gyorsan és pontosan.
Telefonsz. 419. Olcsó bérlet.

Részletfizetésre is!

Tíz évi jótállás!

CZIM: AZ ÚJSÁG
BUDAPEST RÁKÓCZI-ÚT 54.

Szám. 1271—909 kg.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy nagyküllőmegyei
Halmágy községben az állat vásár folyó évi
április hó 12-én azaz Husvét első napján s a
kirakodó vásár pedig április 12-én azaz Husvét
másodnapján tartatik meg.

Az állatvásár térre szekérrel bemenni tilos.
Székelyudvarhely város tanácsa, 1909. évi
március hó 5-én.

Soó Domokos, h. polgármester.

Kiadó lakás.

Báthori-utca 10. szám alatt levő emeleti lakás kiadó. Értekezhetni lehet Kossuth-utca 13. sz. alatt.

Figyelem!!

Szőlőoltványt, szőlő-
vesszőt ne rendeljen
addig, míg tőlem ár-
jegyzéket nem kér!
Gyökerez oltványok
ezre 140 K. Delaware
* ezre 100 korona. *

Czim: **Szigyártó Nagy Mihály,**
FELSŐSEGESD, Somogy megye.

13—25

Legjobb
szépitőszert!
Hölgyek
részére
nélkülözhe-
tetlen!

A szépség

elérésére, tökéletesi-
tésére és fentartá-
sára

legkitűnőbb és legbizto-
sabb vegytiszt, sem
higanyt, sem ólmot
nem tartalmazó, tel-
jesen ártalmatlan
zsirmentes készit-
mény a

Ezen
világhírű
arckez-
nőcs el-
völít szeplőt,
májfoltot, pat-
tanást, mitesz-
szert és más
minden bőrbajt,
ránccokat, himlő-
helyeket is, az arcot
simává és üdévé teszi.
Ára: kis tégely 1 k., nagy
2 k., Margit hölgypor (3-féle
szinben) 1.20 k., Margit-szap
pan 70 fill., Margit fogpép 1
kor., Margit arckoz 1 kor.
Postán utánvétellel vagy a pénz elő-
leges beküldése után küldi a készítő:

Földes MARGIT
CREME

Földes Kelemen gyógyszer., Arad.

Kapható Székelyudvarhelyen
Köncz Armin, Soó mossy János s,
Székelykeresztúron Baumgartner
János gyógyszerészeknél.

Csodás,
gyors és
biztos hatása.

Törv. védve.

Óvakodjunk
utánzatoktól!

Saját termésű borok

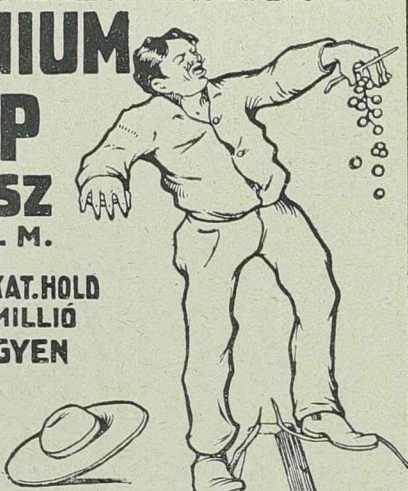
1905. évi kitűnő minőségűek, Risling és Oporto
fajokban kaphatók mérsékelt áron, 100 literen
felüli mennyiségben Caspari Frigyesnél Medgye-
sen, Nagyküküllő megye.

LEGNAGYOBB-SZŐLŐOLTVÁNYISKOLA
AZ ÁLLAMI FELÜGYELET MELETT LÉTESÜLT

MILLENNIUM

TELEP
NAGYÖSZ
TORONTÁL M.

TERJEDELME 500 KAT.HOLD
KÉSZLET SOK MILLIÓ
ÁRJEGYZÉK INGYEN

MILLENNIUMTELEPEN-VETTEM

MILLENNIUMTELEPEN-VETTEM

Keresünk egy megbiz-
ható, ügyes, mozgékony uri-
embert, kit üzlet szerzőül
alkalmaznánk, fix fizetés és
napidíj mellett, az illetőnek
különösen a gépek eladásá-
nál kell gyakorlattal bírnia
— Ajánlatokat lehetőleg sze-
mélyes megjelenéssel kérünk
Magyar Gazdák Értékesítő
szövetkezete. — Jeszenszky
intéző.

Eladó házas telek.
Székelyudvarhelyt a Szent-
imre-utcában a 33. sz. alatti
lakó házas telek, 3 szoba,
konyha, pincze és gazda-
sági csűr eladó Értekez-
hetni BARRA LAJOS községi
jegyzővel Homoródalmáson.

A készlet gyorsabb eladhatása
miatt

Caspari Frigyes és Társai
Medgyes. (Nagyküküllőm.)

FAISKOLÁI

leszállított áron ajánlják összes faiskolái cik-
keiket, u. m.: maconc, kőmagu és csontra
gyűölcsfakat, pöszméte és ribiszke cser-
jéket, málnákat, földi epret, díszcserjéket,
gyümölcsfa vadonczokat, sövénynek való,
tűlevelű fákat, rózsafákat, stb.

Arjegyzék kívánatra bérmentve.

Mosást,
Vasalást, fe-
hérnemű var-
rást elvállal
Özv. Örendi
Dánielné
Szentimre u. 44

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünt-
teti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

**Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
köhögés, skrofulozis, influenza**

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor
„Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerházak-
ban — Ára üvegenként 4.— korona.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú PORTLAND CEMENTET ajánl olcsó áron a

PORTLAND CEMENTGYÁR BRASSÓ

Itt helyben kapható RÖSLER és GÁBOR cégénél.